



evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ



INTEGROVANÁ
STŘEDNÍ ŠKOLA
POLYGRAFICKÁ

Člověk a společnost

6. Exekuce

www.isspolygr.cz

Vytvořil:
PhDr. Andrea Kousalová

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

Exekuce

DUM číslo: 6
Exekuce

Škola	Integrovaná střední škola polygrafická, Brno, Šmahova 110
Ročník	4. ročník (SOŠ, SOU)
Název projektu	Interaktivní metody zdokonalující proces edukace na ISSP
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0538
Číslo a název šablony	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT.
Autor	PhDr. Andrea Kousalová
Tematická oblast	ZSV
Název DUM	Exekuce
Pořadové číslo DUM	6
Kód DUM	VY_32_INOVACE_06_ZSV_KO
Datum vytvoření	20.11.2012
Anotace	Prezentace vysvětluje pojem exekuce, práva povinnosti osoby, na kterou byla exekuce uvalena.

Pokud není uvedeno jinak, je uvedený materiál z vlastních zdrojů autora

Exekuce



-nucený výkon exekučního titulu

- např. vykonatelné rozhodnutí soudu, vykonatelný rozhodčí nález, notářský zápis se svolením k vykonatelnosti, exekutorský zápis, vykonatelné rozhodnutí orgánu státní správy a územní samosprávy, nebo jiná vykonatelná rozhodnutí a schválené smíry a listiny, jejichž výkon připouští zákon.

Exekuce v České republice

České republice se rozlišují:

- **výkony rozhodnutí**, které provádějí soudy samy
- **exekuce**, které provádí samostatní soudní exekutoři. Kromě toho své vlastní exekuce mohou provádět i finanční úřady a další správní úřady.



Novela občanského soudního řádu č. 396/2012 Sb. s účinností od 1. ledna 2013 tuto dvojkolejnost výkonu rozhodnutí omezila. Nová právní úprava sice nezrušila ani jeden z těchto způsobů výkonu rozhodnutí, jasně ale specifikovala, ve které situaci se má postupovat podle občanského soudního řádu a ve které podle exekučního řádu

Soudní výkon rozhodnutí



Podle občanského soudního řádu jsou soudy výlučně příslušné pouze k výkonu rozhodnutí:

- o výchově nezletilých dětí,
- o vyklizení bytu nebo místnosti se zajištěním bytové náhrady,
- o vykázaní ze společného obydlí a nenavazování kontaktů s oprávněným,
- rozhodnutí orgánů Evropských společenství,
- cizí rozhodnutí, u něhož nebylo vydáno prohlášení vykonatelnosti.

Návrh na zahájení výkonu rozhodnutí se podává **k místně příslušnému okresnímu soudu**, který po odstranění případných vad návrhu usnesením výkon rozhodnutí nařídí, přičemž **v tomto usnesení zároveň rozhodne i o jeho nákladech**, které se pak v rámci nařízeného výkonu také vymůžou. Soud, který výkon rozhodnutí nařídil, se zároveň postará o jeho provedení.

V každé věci může oprávněný navrhnout jen jeden druh výkonu rozhodnutí:

- srážky ze mzdy,
- příkázání pohledávky,
- správa nemovitosti,
- prodej movitých věcí nebo nemovitostí,
- postižení podniku,
- zřízení soudcovského zástavního práva k nemovitostem,
- vyklizení,
- odebrání věci,
- rozdělení společné věci,
- provedení prací a výkonů,
- nebo ukládání pokut k donucení ke splnění jiné povinnosti.



Soudní výkon rozhodnutí končí především vymožením pohledávky oprávněného a nákladů tohoto výkonu, lze ho však ještě předtím zastavit ze zákonem stanovených důvodů, jako je např. neexistence vykonatelného exekučního titulu, již splněná vymáhaná povinnost nebo nedostatek exekučně postižitelného majetku. O zastavení rozhoduje soud i bez návrhu.

Exekuce prováděná soudním exekutorem

Exekuci provede ten **soudní exekutor**, kterého v exekučním návrhu označí oprávněný a který je zapsán v rejstříku zahájených exekucí, přičemž prvním úkonem takto vybraného soudního exekutora je právě zápis v zákoně stanovených údajů do tohoto rejstříku.

Elektronický rejstřík zahájených exekucí je neveřejný, je spravován Ministerstvem spravedlnosti a nahlížet do něj mohou soudy, exekutorská komora a soudní exekutoři.

Exekuční návrh podává oprávněný k soudnímu exekutorovi, kterého chce provedením exekuce pověřit. Ten jej po odstranění případných vad postoupí exekučnímu soudu, kterým je okresní soud, v jehož obvodu má povinný místo trvalého pobytu. Exekuční soud poté daného soudního exekutora pověří jejím provedením, jestliže jsou splněny zákonné předpoklady.

Pověření není soudním rozhodnutím a nelze se proto proti němu odvolat, účastník řízení může uplatnit pouze návrh na zastavení zahájené exekuce.

Soudní exekutor může v jedné věci zvolit více druhů exekuce zároveň, pro každý z nich pak vydá zvláštní exekuční příkaz.

Exekuce ukládající zaplacení peněžitě částky může být provedena srážkami ze mzdy a jiných příjmů, příkázáním pohledávky, prodejem movitých věcí a nemovitostí, postižením podniku, zřízením exekutorského zástavního práva na nemovitostech, správou nemovitosti, pozastavením řidičského oprávnění.

Exekuci ukládající jinou povinnost než zaplacení peněžitě částky lze provést vyklizením, odebráním věci, rozdělením společné věci nebo provedením prací a výkonů. O nákladech exekuce je pak rozhodnuto v samostatném příkazu k úhradě nákladů exekuce, přičemž tyto náklady se také vymáhají v rámci již nařízené exekuce.

Podobně jako soudní výkon rozhodnutí končí exekuce především vymožením pohledávky oprávněného a nákladů exekuce, lze již však také ještě předtím ze stejných důvodů zastavit. O zastavení rozhoduje i bez návrhu soudní exekutor, pokud ale v případě podaného návrhu tomuto návrhu nevyhoví, postoupí jej exekučnímu soudu, který rozhodne s definitivní platností.

Správní exekuce

V rámci správní exekuce nejen vymáhá správní orgán povinnost, kterou v určitém správním řízení uložil, ale návrh na zahájení může podat i libovolná osoba, které bylo vykonatelným správním rozhodnutím přiznáno určité právo, případně byl správním orgánem schválen vykonatelný smír a z tohoto smíru ji vymáhané právo plyne.

Návrh na zahájení správní exekuce se podává k *exekučnímu správnímu orgánu*, kterým je většinou obecní úřad obce s rozšířenou působností, případně jiný obecní úřad, krajský úřad nebo i jiný správní úřad. Pokud jím je ten správní orgán, který vydal exekuční titul, pak o zahájení vykonávacího řízení, ve kterém vystupuje jako exekuční správní orgán a zároveň je v pozici oprávněného, rozhodne z úřední povinnosti.

Provedení správní exekuce se liší podle toho, zda je vymáháno peněžité plnění, nebo nepeněžité.

Pro exekuci peněžitého plnění se použije stejný postup, jako u exekuce daňové.

O provedení exekuce nepeněžitého plnění rozhodne exekuční správní orgán vydáním vlastního *správního exekučního příkazu*, který může znít na provedení náhradního výkonu v případě zastupitelného plnění, přímé vynucení v případě nezastupitelného plnění (zejména vyklizením, odebráním movité věci nebo předvedením) nebo na ukládání donucovacích pokut.

O nákladech správní exekuce rozhodne exekuční správní orgán a nebudou-li povinným uhrazeny dobrovolně, budou také posléze exekučně vymáhány.

Daňová exekuce

- **slouží pouze k vymáhání daňových nedoplatků a nedoplatků na pokutách, udělených v daňovém řízení.** Vymáhajícím orgánem a zároveň v pozici oprávněného je správce daně, tedy finanční úřad, který kromě využití tohoto typu exekučního řízení může podat i návrh na zahájení soudního výkonu rozhodnutí nebo exekuce prostřednictvím soudního exekutora.

Exekučním titulem je zde vykonatelný výkaz nedoplatků, vykonatelné rozhodnutí ukládající peněžité plnění nebo vykonatelný zajišťovací příkaz.

O zahájení daňové exekuce rozhodne z úřední povinnosti správce daně a to tak, že vydá vlastní *daňový exekuční příkaz*, který může znít na provedení exekuce přikázáním pohledávky, srážkou ze mzdy nebo jiného příjmu, prodejem movitých věcí, prodejem nemovitostí nebo postižením jiných majetkových práv. Náklady této exekuce se vymáhají současně s vymáhaným nedoplatkem.

Co všechno může exekutor

Soudní exekutor je ze zákona vybaven rozsáhlými pravomocemi, které mu především umožňují **získávat informace o povinných a jejich majetku**. Součinnost jsou povinny mu poskytnout soudy, orgány státní správy, banky, pojišťovny, penzijní fondy, obchodníci s cennými papíry a další právnické i fyzické osoby. Má tedy možnost zjistit čísla bankovních účtů a pojistek, vlastnictví nemovitého majetku a motorových vozidel, zaměstnavatele atd.

Při soupisu majetku může exekutor vstoupit i do bytu, provozovny a dalších prostor, v nichž má povinný svůj majetek, a to dokonce i v jeho nepřítomnosti.

Jednoduše požádá o asistenci policie a přizve si zámečníka, který zamčené dveře otevře. Na rozdíl od soudního vykonavatele **movitý majetek jen neoznačí nálepkami, ale rovnou jej může zabavit a odvézt**. Pokud povinný svůj dluh nevyrovná, **následuje dražba**, jejíž výnos se použije na úhradu vymáhané pohledávky a nákladů exekuce.

Co může a nemůže exekutor zabavit

Podle občanského soudního řádu **exekutor nesmí zabavit pouze věci, které povinný nezbytně potřebuje k uspokojování hmotných potřeb svých a své rodiny nebo k plnění pracovních úkolů nebo výkonu podnikatelské činnosti** a věci, jejichž prodej by byl v rozporu s morálními pravidly. Jedná se zejména o oděvy a obvyklé vybavení domácnosti, snubní prsten, zdravotnické potřeby a pomůcky a hotové peníze do 1.000,– Kč.

Příklad - Postel, stůl, židle, sporák, asi i lednička a pračka běžným vybavením domácnosti jsou, ale třeba **mikrovlnná trouba, myčka nádobí, televizní přijímač a veškerá spotřební elektronika** už nikoliv. Pokud se povinný živí jako taxikář, **automobil** k plnění pracovních úkolů potřebuje, ale pokud s ním jen jezdí do práce, tak nikoliv.

Věci, které povinný nezbytně potřebuje k podnikání zabavit nelze, ale **exekutor může prodat celý jeho podnik** (živnost, firmu), popř. jeho část atd.

Téměř každý povinný se při zabavování movitých věcí brání tím, že mu nic z nich nepatří. Vybavení bytu je rodičů, vkladní knížka manželky a auto kamaráda, takže není co zabavit. Omyl! **Exekutor může zabavit téměř všechny věci, o nichž se má důvod domnívat, že patří povinnému.**

Znamená to věci, které povinný užívá nebo jsou uloženy v bytě, v němž se zdržuje. Pokud to budou věci někoho jiného, musí to tato osoba prokázat a neprodleně podat tzv. **vylučovací žalobu** k soudu, který exekuci nařídil.

Pozor také na účelové převody a skrývání majetku!

Lehce lze takovýto postup pokládat za maření úředního výkonu rozhodnutí a poškozování věřitele. Zjistí-li exekutor, že povinný takto postupuje, může na něj podat trestní oznámení a všechny tyto úkony prohlásit za neplatné a to i se zpětnou platností, takže ani **antidatování smluv nepomůže.**

Exekutor také může povinného předvolat k **prohlášení o majetku**. Pokud by vyšlo najevo, že v něm povinný uvedl nesprávné nebo neúplné údaje, byly by vůči němu **vyvozeny trestněprávní důsledky.**

POZOR

Nařízením exekuce je postihován celý dlužníkuv majetek. Dlužník nesmí se svým majetkem nakládat vyjma běžné obchodní činnosti, uspokojování základních životních potřeb a udržování a správy majetku. Veškeré právní úkony učiněné v rozporu s touto povinností jsou absolutně neplatné!

Exekuce a společné jmění manželů

Exekuce se týká nejen povinného, ale i jeho rodiny. Jde-li o vymáhání závazku vzniklého za doby trvání manželství, **exekuce se vztahuje i na majetek ve společném jmění manželů**. Vyhráno však povinný nemá, ani když je majetkovou smlouvou rozsah společného jmění manželů zúžen. Zejména podnikatelé často zapomínají na to, že odvolávat se na majetkovou smlouvu při řešení závazků mohou jen tehdy, pokud o její existenci i obsahu byl věřitel prokazatelně informován už při vzniku závazku.

Zbavit se dluhů nelze ani rozvodem. Představa, že na věřitele manželé vyzrají formálním rozvodem, přičemž na jednoho z manželů se převede veškerý majetek a na druhého dluhy, je lichá. Vypořádání majetku při rozvodu totiž musí vycházet ze zásady, že **nesmí být dotčena práva věřitelů**, jinak by byl tento právní úkon neplatný. Z manželství si tedy každý z manželů odnese příslušnou část majetku i závazků, které je povinen vypořádat.

Kde nic není, ani exekutor nebere

Přestože je exekuce v současné době asi jedním z nejefektivnějších nástrojů vymáhání pohledávek, **úspěch ve všech případech zaručen není.**

Pokud se nepodaří dohledat žádný majetek ani příjem, který by bylo možno postihnout, nemusí být vše ztraceno a dlužníka lze zase po čase znovu proklepnout.

Exekuce totiž trvá, dokud není vše vymoženo nebo dokud ji soud nezruší, povinný neskončí v konkurzním řízení, nezemře či nezanikne, jedná-li se o právnickou osobu. Zmizí-li však někdo ze světa, rozhodne-li se dožít jako bezdomovec nebo se na exekuci důsledně připraví, můžete vyjít naprázdno.

Použité zdroje:

BUKAČ, PETR. *Exekuce není legrace*. [online]. [Cit. 20.11.2012]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/exekuce-neni-legrace/>

BUKAČ, PETR. *Exekuce – spása či pohroma běžného občana?* [online]. [Cit. 20.11.2012]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/exekuce-spasa-ci-pohroma-bezneho-obcana/#ic=articles-related&icc=exekuce-neni-legrace-26793>

Wikipedia: Exekuce. [online]. [Cit. 20.11.2012]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Exekuce>

Exekuce. [online]. [Cit. 20.11.2012]. Dostupné z: <http://obrazky.cz/?q=exekuce&from=55>

BUKAČ, PETR. *Exekuce – kladivo na dlužníky*. [online]. [Cit. 20.11.2012]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/exekuce-kladivo-na-dluzniky/#ic=articles-related&icc=exekuce-neni-legrace-26796>